אויפ'ן גליטשיגן וועג

א שפּאַנענדער רומאַן פון אידישן לעבן אויף דער זייט ים

נעשריבן פון פאַרפאַסער פון „אונטערוועלט"

מאַרק סאַרדעל

(נאָכדרוקן פאַרבאָטן.)

(זייטערעס קומט)

ער איז לאַנג ביים שפּיגעל ניט געשטאַנען. ער האָט זיך אויסגערעדט און האָט זיך געוואָלט לאָזן געהן צו די טרעפּ. נאָר אין דעם מאָמענט איז זיין בליק געפאַלן אויף דעם רייך־געגרייטן טיש אין דייניינג־רום און עס האָט איהם אַ ציה געטאָן צו זעהן צי אַלץ איז דאָרט אין אָרדנונג. ער איז אַריין אַהין. דער טיש האָט געפינקעלט מיט זילבערנע מעסער, לעפעל און גאַפּעל און מיט דעם שעהנסטען פאַרצעליי. עס האָבען אויך ניט געפעהלט קיין בלומען אויפ'ן טיש און פאַרשיעדענע וויינען. סעס האָט זיך געריבען די הענט מיט הנאה. עס וועט זיין אַן אמת יום־טוב'דיגער דינער.

דערווייל איז דער באַטלער, פרעד, אַריינגעקומען, טראַגענדיג עטליכע גרינע נאָלד, גוטמוטיג און שפּאַסענדיג. אַזוי פלעגט ער אין אַן עמער מיט אייז. פרעד האָט זיך אַזוי ווי דערשראָקען, ווען ער האָט פּלוצלונג דערזעהן דעם באַלעבאָס פאַר זיך. ער האָט זיך אַ וואָרף געטאָן צוריק. דערנאָך האָט ער זיך אויסגעגלייכט און האָט זיך פאַרנויגט. סעס האָט גוטמוטיג געלאַכט.

— וואָס האָסטו זיך אַזוי דערשראָקען, פרעד? — האָט ער שפּאַסיג געפרעגט.

אין די ביזנעס איז סעס געווען דער הערשער, אַזוי ווי אייניגע האָבען איהם געזאָגט, דער קעניג פון דער בוטלייגער־וועלט. אָבער סעס האָט די דאָזיגע קרוין פיינט געהאַט און האָט זי אַלע מאָל אַרבערגעלאָזט אין געשעפט. ווען ער איז געקומען אהיים, איז ער געווען סעס אַרבערגעלאָזט אין געשעפט. ווען ער איז געקומען אהיים, איז ער געווען סעס אַרבערגעלאָזט, גוטמוטיג און שפּאַסענדיג. אַזוי ווי אין יענער צייט איידער מאַריע איז געווען זיין ווייב. אין יענער צייט ווען זיין היים איז געווען דער קאַבאַרעט "דער רויטער האָן". און ווען אַדעלע האָט נאָך געלעבט. אָבער, וואָס אמת איז אמת, ווענען אַדעלע'ן האָט סעס איצט זעהר זעלטען, אָדער כמעט גאָר ניט גערעדט.

פרעד האָט זיך אַנטשולדיגט פאַר'ן באַלעבאָס און האָט געזאָגט, אַז ער האָט זיך דערשראָקען, ווייל ער האָט ניט געהערט ווען ער איז אַריינגעקומען אין הויז. דערביי האָט ער דעם עמער־מיט די גרינע פלעשער אויעגגעשטעלט ביי דער זייט פון טיר.

— וואָס איז דאָס פרעד? — האָט סעס געפרעגט.

— שאַמפּאַניער, מיין הער.

— דער אמת'ער?

— זיכער, מיין הער!

— דו ווייסט דאָך — האָט סעס געזאָגט — מיין עדי קען קיין אַנדער זאַך ניט טרינקען, און דאָס וואָס ער טרינקט מוז זיין עכט, דאָס בעסטע, געדענק דאָס, פרעד.

— געוויס, מיין הער! — האָט פרעד געענטפערט און האָט זיך פאַרבויגען מיט דרך ארץ.

— און וואו איז עדי אַצינד? — האָט סעס אַ פרעג געטאָן.

— ביי זיך אין צימער, מיין הער — האָט פרעד געענטפערט — ער טוט זיך אָן.

— אַלרייט, פרעד — האָט סעס געענטפערט, זייענדיג, ווייזט אויס, שטאַרק צופרידען מיט די ענטפערס, וואָס ער האָט געקראָגען ביז איצט — ווילסטו זיין אַזוי גוט — האָט ער צוגעלייגט — און זעהן איך זאָל האָבען וואַסער פאַר אַ הייסער באַד?

— געוויס, מיין הער.

סעס איז אַרויפגעלאָפען די טרעפּ, וועלכע זענען געווען געדעקט מיט רויטען טעפּיך. וואָס האָט כמעט אין גאַנצען איינגעשלונגען דעם בערויש פון זיינע טריט. סעס האָט זיך מיט אמאָל ווידער דערפיהלט יונג און מוטיג. די ליכטיגקייט און די רייכקייט פון די צימערען, האָט איהם אָנגעפילט מיט פאַרגעניגען, און ווידער האָט ער געטראַכט, אַז עס איז גוט צו זיין רייך. צו האָבען אַ סך געלט, און דערצו צו האָבען ביי דער זייט אַזאַ פערזאָן ווי מאַריע, זיין ווייב, וועלכע וויסט אַזוי אויסגעצייכענט ווי אויסצוברייגגען געלט און ווי אַזוי צו לעבען אויף דער וועלט.

געהענדיג צום באַר־צימער איז סעס פאַרבייגעגאַנגען עדי'ס אַפּאַרטמענט. עדי האָט פאַר זיך אַליין געמאַכט דריי גרויסע צימערען. איין צימער, דאָס גרעסטע, איז געווען זיין סטודיע. דאָרט איז געשטאַנען זיין פּיאַנאָ. דאָרט האָט אויך געהאַנגען, אויף דער מיטעלסטער וואַנט, דאָס בילד פון דער פאַרשטאָרבענער אַדעלע. סעס איז געבליבען שטעהן אויף אַ מאָמענט. אויף אַן אויגענבליק האָט אַדעלע'ס בליק געקוקט אויף איהם אַזוי ווי לעבעדיג, אַז ער האָט אַזש דערפיהלט אַ ציטער איבער'ן לייב. באַלד אָבער האָט זיך ווידער באַוויזען אויף זיין פּנים דער פריהערדיגער אויסדרוק פון פאַרגעניגען. ער האָט געקוקט מיט אַ באַזונדער ליעבשאַפט אויף דער גרענעפּיאַנאָ, וועלכע איז געשטאַנען אָפען, אַזוי ווי גרייט צו שפּילען, און ער האָט געטראַכט, אַז היינט ביינאַכט וועט אפשר עדי זיין אַזוי גוט און עפּעס שפּילען פאַר איהם, פאַר זיין פאָטער. וועלכער האָט איהם אַזוי ליעב, און וועלכער שטאַלצירט אַזוי מיט איהם.

ער האָט זיך געלאָזט צוגעהן צו דער טיר פון עדי'ס צימער, מיט'ן געדאַנק אריינצוגעהן אַהין און אַ קוק טאָן אויף איהם איידער ער געהט זיך איבערטאָן, אָבער די טיר איז געווען פאַרשפּאַרט פון אינווייניג. געוועהנליך האָט סעס ניט געוואוסט פון צערעמאָניעס און האָט קיינמאָל אין זיין זוהנ'ס טיר ניט אָנגעקלאַפּט. עס האָט אויך קיינמאָל ניט פאַסירט, אַז עדי'ס טיר זאָל זיין פאַרשפּאַרט. איצט איז איהם איינגעפאַלען אפשר צום ערשטען מאָל אויף זיין לעבען, אַז ער האָרף אַנקלאָפּען אין דער טיר. נאָכאַלעמען איז דאָך עדי איצט ניט מעהר קיין קינד, ניט מעהר דער עדי, וואָס ער איז אמאָל געווען. איצט איז דאָך עדי אַ באַוואוסטער קינסטלער!

(פאָרזעצונג)

קוקט זיך צו צו דער פאַרדייאונג די בייבי נעהמט ניט צו?

בייבים פעגען ניט צונעהמען קיין וואָג ווען זייערענדע שפּייז אין אַ ניט פרייען פאַרדייאונגס־קאַנאַל שאַפט נאָזען און פאַרשטאָפּונג, מאַכט זיי פיבעריש און אויפגערעגט. פראַבירט נאָר די פעטאָדע וואָס דאָקטוירים רעקאָמענדירען און מיר ליאָנען מוטערס זעהען און ווייסען אַז זי העלפט די קליינע קינדער. עפּליכע טראָפּען פון דער ריין־ווערושעטעבעל, אומ שעריכער פלעשער'ס פעסטאָריע מאַכט דאָס אומרוהיגסטע, פיבערישסטע קינד אַדער בייבי פיהלען גוט און אַ רגע. ניט דאָס זיי עטליכע מאָל און זייער פאַרדייאונג ווערט גוט — און זיי נעהמען צו וואָג־ווי עס דאַרף צו זיין. כדי צו קריגען עכטע פעסטאָריע פאַסט אויף אַז די פלעטשער אונטערשריפט זאָל זיין אויפ'ן רעפּער.

די פאַרבערייטונג פאַר אַנטאַריאָ ראַיאָן קאָנפערענץ אין פולען שוואונג

אינ'ם ציוניסטישען אפיס איז זעהר ביזי פאַר די לעצטע פיער וואָכען צייט. הונדערטער ברייעף און אינלאַדונגען זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען צו די ציוניסטען פון איבער דרייסיג פונקטען אין אַנטאַריאָ, אינפאָרמירענדיג זיי וועגען דער 2־טער יעהרליכער ראַיאָן קאָנפערענץ און אַז זיי זאָלען שיקען זייערע פאַרטרעטער.

דער אָפּרוף און אינטערעס פון די ציוניסטען, הדסה ברענטשעס, יאַנג דזשוד־היע און די ציוניסטישע פריינדליכע אָרגאַניזאַציעס, אין דער פאַרקומענדער קאָנפערענץ, איז זעהר אַ צופרידענשטעלענדער. דער אָפּרוף איז פאַרוואָרפען מיט ברייעף וועגען אינפאָרמאַציע און די רעכט פון פאַרטרעטערשאַפט. אַ סך אָרגאַניזאַציעס אין שטעדטלאַך, האָבען שוין אַריינגעשיקט זייערע אויסגעפילטע דעלעגאַטען קאָנדרס.

די אַלע עסטס און רעדנער, וואָס זענען ביז איצט פונ'ם אַראַנזשמענט קאָמיטעט איינגעלאַדען געוואָרען, האָבען אַלע אָנגענומען און קומען צו דער קאָנפערענץ. די זיצונגען פון דער קאָנפערענץ וועלען פאָרקומען אין קינג עדוואַרד האָטעל, די ערשטע זיצונג וועט פאָרקומען זונטאָג 24טען אַפּריל, חול המועד פסח, 10 אַזייגער פריה, די צווייטע נאָכמיטאָג.

די טאָראָנטער הדסה גרייט צו אַ ספּעציעלען לאָנטשען פאַר די הדסה דעלעגאַטקעס און געסט פון דער פראָווינץ.

זונטאָג אַוועגט 8 אַזייגער וועט זיך פאַרענדיגען די קאָנפערענץ מיט אַ גרויסען מאַסמיטינג אין טוואָלי טעאַטער צו פייערען דעם 50 יאָהריגען יובילעאָס פון דער חבת ציון באַוועגונג און 30 יאָהריגען יובילעאָס פון נאַציאָנאַל פאָנד. טשערמאַן פון אַוועגט וועט זיין דער באַקאַנטער טאָראָנטער ציוניסט אליהו פולאַן, און די רעדנער וועלען זיין:

מר. א. י. פרומאַן, פּרעזידענט קאַנאַדער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

רבי י. שווארץ, דירעקטער קאַנאַדער דער ציוניסטישער פעדעראַציע.

מאיר וו. ווייסגאַל פון שיקאַגאָ, געוועזענער טשערמאַן פון אַנט. ציוו. ראַיאָן.

לואיס פינטש ק. ס. ווייס טשערמאַן קענעדער ציוניסטישער פעדעראַציע.

רבי ס. סאַקס, טשערמאַן עקזעקוטיווע טאָראָנטער ציון קאָנסיל. און דר. נחום גאָלדמאַן, ציוניסטישער פיהרער און אַראַטאָר, דער הויפּט נאַסט פון דער קאָנפערענץ, פון בערלין, דייטשלאַנד.

אין דעם מאַסמיטינג וועלען זיך חוץ די דעלעגאַטען און געסט צו דער קאָנפערענץ אויך קענען באַטייליגען דאָס טאָראָנטער אידענטום און האָבען אַזוי אַרום די געלעגענהייט צו הערען די ציוניסטישע פיהרער, וואָס זיי האָבען צו זאָגען איבער דער לאַנג פונ'ם ציוניזם אין איצטיגען מאָמענט.

30 טויט פון אויפרייס אין קאָלומבוס אהייא

קאָלאָמבוס, אהייא, אַפּריל 14.

אַלס רעזולטאַט פון אַן אויפרייס וואָס האָט היינט פּאַסירט אין דער נייער רעגיערונגס־געבייידע וועלכע האָט געקאָסט 6 מיליאָן דאָלאַר צו אויפבויען זענען, גלויבט מען דריסיג מענשען אומגעקומען, אַ צאָל ליגען נאָך באַגראָבען אונטער די חורבות.

אין האָספּיטאַל געפינען זיך שוין איצט 31 פאַרוואונדעטע פון וועלכע איין ניגע ליידען פון ערנסטע וואונדען.

דער מאַטעריעלער שאַדען פון דעם אויפרייס ווערט אָפּגעשאַצט צו באַטרעפען איבער אַ מיליאָן דאָלאַר.

דערווייל איז נאָך ניט פעסטגעשטעלט געוואָרען וואָס עס האָט געפיהרט צום אויפרייס.

מאַניטאָבאַ וועט העכערען שטייערן, זאָגט פּרעמיער בראַקען

ווינניפּעג, אַפּריל 14.

מען דערוואַרט, אַז געוויסע ענדערונגען וועלען וואַרשיינליך געמאַכט ווערען אין די פּראָווינציעלע איינקומענס שטייערען. אין זיין בודזשעט רעדע האָט פּרעמיער בראַקען געלאָזט וויסען, אַז די אויסגאַבען פון דער פּראָווינציע בלייבען ניט אָנגעשלאָסען אין דער לעצטער צייט, אַז דער אַנטייל פון פאַרשיעדענע אָרגאַניזאַציעס אין דער פּראָווינץ, וועלכע האָבען אַנגענומען אַ גרויסע שולדן אין דער לעצטער צייט, אַז דער אַנטייל פון דער פּראָווינץ אין דער אַנטלאָפונג פון אַרבעטלאָזיגק